

Mihaela Ion

Amintiri
despre

**MITROPOLITUL
BARTOLOMEU ANANIA**

Editura **ANDREAS**

*„Jertați-mi încălțările de fier
și pașii grei pe greul de sub pas,
și bolovanii mersului stingher,
și umbletul ce n-a știut popas“*

Valeriu Anania, „*Poeme*“
Editura Polirom, 2010,
Tagmatul, pag. 217

Mihaela Ion

AMINTIRI
DESPRE
MITROPOLITUL
BARTOLOMEU
ANANIA

Editura **ANDREAS**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ION, MIHAELA

Amintiri despre Mitropolitul Bartolomeu Anania /

Mihaela Ion

București: Andreas Print, 2012

ISBN 978-606-8271-10-1

DIFUZOR EXCLUSIV:
AGENȚIA DE DIFUZARE DE CARTE
IVO PRINT

Calea Griviței nr. 158, demisol, sector 1, București

Tel./Fax: 021.222.07.67

E-mail: ivo_print@yahoo.com

[http:// www.editura-andreas.ro](http://www.editura-andreas.ro)

Desen copertă: ANA IACOB

*Foto pagina de gardă (pag. 1): Biblioteca Academiei ,
permis de acces nr. 3249/1984*

***Adresa de e-mail a autorului cărții:
mihaelaion2007@yahoo.com***

© Editura **ANDREAS**, București, 2012

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate Editurii ANDREAS.

Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă, stocată și retransmisă sub formă: tipărită, electronică, mecanică, fotocopiată, audio sau sub orice altă variantă fără permisiunea scrisă a Editurii ANDREAS.

Corectură: LAURA-IVONA DUMITRU

Tehnoredactare și copertă: GHEORGHE DUMITRU

Imprimare:

B-dul Tudor Vladimirescu nr. 31
sector 5, București, ROMANIA
fedprint
tipografie
Tel.: 021.411.0055; 021.411.47.76
fed@promo.ro

Bun de tipar: 06.01.2012;

Format: 16/54x84 cm (Z6)

TEAMA DE A-L CUNOAȘTE

*„Sunt om ca voi, dar om încuvântat.
Miracolul e fapta mea cea bună.
De-acum nicio durere n-o să spună
că mi-a cerut un leac și nu i-am dat.”¹*

Nu pot așterne unele amintiri despre Mitropolitul Bartolomeu Anania fără „*un sentiment de mare sfială... ceea ce face inevitabilă prezumția că abordezi imaginea gigantului spre a-ți adăuga și ție două degete la creștet*”². Așa își începea Înaltpreasfințitul, în 1970, seria de momente argheziene. Același sentiment l-am simțit și eu în timpul vieții marelui om, pe care Dumnezeu a rânduit să-l cunosc și despre care nu am vorbit nici măcar cu apropiații mei. Legătura mea cu Mitropolitul Bartolomeu a fost o taină, o comoară a sufletului meu, despre care, dacă aș fi vorbit atunci, nu doar că și-ar fi pierdut strălucirea, dar se și putea interpreta intenția de a-mi „*adăuga două degete la creștet*”. După plecarea Înaltpreasfințitului, „*vechea sfială se retrage în fața unui sentiment de datorie*”³. Când am

---

¹ Valeriu Anania; *Poeme*; Editura Polirom; 2010; *Anamneză*; pag. 225.

² Valeriu Anania; *Rotonda plopilor aprinși*; Ed. Polirom; 2009; *Tudor Arhezi*; pag. 24.

³ Valeriu Anania; *Rotonda plopilor aprinși*; Ed. Polirom; 2009; *Tudor Arhezi*; pag. 24.

citit prima dată aceste cuvinte poate nu le-am înțeles sensul, așa cum, dureros de mult, îl înțeleg acum.

Într-o zi, nu mai știu sigur al cărui an, am mers la Catedrala Patriarhală, pentru a mă închina la Sfintele moaște ale Sfântului Dimitrie cel Nou. Era o zi în care avusese loc Ședința Sfântului Sinod. Mitropolitul Bartolomeu coborâse din Palatul Patriarhal și se pregătea să urce în mașină. Mai mulți credincioși au mers să ia binecuvântare, printre care și eu. Atunci a fost pentru prima dată când l-am văzut de-aproape, cum se spune, pe Înaltpreasfințitul Bartolomeu Anania.

– Ce voce are! Trebuie să fie un om foarte dur, a spus o femeie care tocmai luase binecuvântare.

– Dar și chipul este foarte aspru. Mie mi-ar fi frică să stau prea mult în preajma unui astfel de om, a adăugat alta.

– O fi dur, dar predică de-ți stă mintea-n loc, a intervenit o a treia femeie.

Sinceră să fiu, nici eu nu eram prea departe de părerile femeilor respective, dar m-am abținut să comentez. La momentul acela, aveam un mare respect pentru Mitropolitul Bartolomeu, dar nu țineam neapărat să-l cunosc. De ce? Pentru că aveam un fel de teamă pe care n-o înțelegeam. Mai târziu, aveam să-mi dau seama de faptul că mi-era teamă de măreția Înaltpreasfinției sale.

De nenumărate ori am avut ocazia să citesc opera Mitropolitului Bartolomeu și nu am făcut-o (până-ntr-o zi). De nenumărate ori, am trecut pe lângă cărțile semnate Valeriu Anania și nu am avut curiozitatea să deschid măcar să citesc doar câteva pagini. Și asta pentru că aveam două influențe negative: una personală, și anume că: un om atât de dur nu poate scrie ceva sensibil și a doua, care venea din partea duhovnicului

meu⁴. De câte ori îmi vorbea de Înaltpreasfințitul Bartolomeu, îmi vorbea în termeni nu tocmai elogioși.

În primăvara anului 2004, trebuia să finalizez prima mea carte, *Între Raiul rugăciunii și iadul drogurilor*. Deși mai aveam doar de corectat, simțeam că nu mai pot, că nu mai am puterea să merg mai departe. Aveam nevoie de mai multă liniște. Liniște pe care nu o puteam găsi în altă parte decât la o mănăstire. Și pentru că una dintre mănăstirile mele de suflet este Mănăstirea Căldărușani, l-am rugat pe părintele stareț Lavrentie Gâță să mă găzduiască, dacă se poate, câteva zile, pentru a duce la bun sfârșit cartea la care lucram. Părintele stareț, înțelegând nevoia mea de liniște, dar fiind și un mare iubitor de literatură, a acceptat să mă găzduiască atât cât era nevoie pentru a finaliza lucrarea.

Într-o zi părintele stareț mi-a vorbit despre perioada în care Înaltpreasfințitul Bartolomeu, pensionar fiind, venea la Mănăstirea Căldărușani. Mi-a vorbit despre serile în care Mitropolitul Bartolomeu povestea despre diverse lucruri, iar cei prezenți ascultau fascinați. Și-a amintit că venea la Mănăstirea Căldărușani, încă de pe vremea când era stareț Preasfințitul Gherasim și printre altele savura cu plăcere peștele prins în lacul de lângă mănăstire.

Ascultându-l pe părintele stareț, care era foarte convingător în ceea ce spunea, începeam să văd lucrurile din altă perspectivă.

La un moment dat, m-a întrebat dacă am citit opera Înaltului. I-am răspuns că nu, și am și explicat de ce.

---

⁴ Din respect pentru faptul că a fost primul meu duhovnic, ierarh și domnia sa, nu-i voi da numele.

– Nu judeca după aparențe! m-a îndemnat părintele stareț. Dacă nu citești opera Înaltului, vei pierde foarte mult. Te înșeli amarnic atunci când spui că un om așa dur nu poate scrie ceva sensibil. Când vei citi ceea ce a scris Înaltul, vei constata că sub masca asta de om dur se află un suflet extrem de sensibil. Pentru început îți recomand să citești *Rotonda plopilor aprinși*, apoi *Amintirile peregrinului Apter* și după aceea *Cerurile Otlului...* a spus zâmbind.

– Acum ce faceți, îmi enumerați toate cărțile scrise de Înaltul?

– Aaa, nu. Asta-i doar începutul...

După cum mi-a promis, mi-a adus din bibliotecă *Rotonda plopilor aprinși*.

– Este tulburătoare cartea aceasta, ca și celelalte, de fapt. În schimb, aici vei găsi o secvență tragicomică de mare finețe. Povestea cu caprele lui Arghezi.

Am răsfoit puțin cartea și l-am privit pe părintele stareț, care vorbise cu mare admirație despre minunea care se numea Bartolomeu Anania.

– Părinte stareț, dacă îndărătnicia mea de a citi opera Înaltului a fost amplificată de părerile duhovnicului meu, Sfinția voastră sunteți cel care ați anulat acea încăpățănare. Acum nu doar că sunt curioasă să văd cum scrie, dar îmi și doresc să îl cunosc mai bine din ceea ce a așternut pe hârtie. Apropo, m-am întâlnit odată cu domnia sa pe dealul Mitropoliei și mi-a inspirat un fel de teamă.

– Și ai descoperit de ce?

– Nu. Probabil pentru faptul că mi se pare un om dur.

– Nu-i așa. După ce vei citi opera lui, vei vedea altfel lucrurile. Și eu și alții ca mine, privindu-l de departe, am avut aceeași impresie pe care o ai tu. Spre exemplu,

eram student în anul IV la Facultatea de Teologie din București și locuiam la căminul preoțesc. Înaltul era director la Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă. Seara îl vedeam când ieșea din chilia sa, în civil, și pleca la întâlnire cu literații lui. Și eu, și colegii mei îl priveam atunci cu un fel de teamă, dar și cu admirație în același timp. Se spunea că era un călugăr atipic, și-ncă de pe atunci un om cu totul special. Cei care l-au cunoscut mai îndeaproape au rămas marcați de personalitatea lui pentru totdeauna. Atunci când îl vei cunoaște, pentru că sper să-l cunoști, îți vei da seama că este altfel decât ceilalți oameni. Are ceva ce alții nu au, mai precis, spirit de geniu.

Îl priveam pe părintele stareț, îl ascultam și în mintea mea începuse să se contureze o întrebare. Și anume: de ce duhovnicul meu îmi vorbise într-un fel despre Mitropolitul Bartolomeu și de ce părintele stareț îmi vorbea cu totul altfel? „Misterul“ aveam să-l descifrez mai târziu.

– Mai povestești-mi ceva despre Înaltul! l-am îndemnat pe părintele stareț.

– Sunt multe de spus. Dar ca să vorbești despre o personalitate atât de puternică este o adevărată provocare. Deși am slujit de nenumărate ori și am stat împreună la masă, de câte ori sunt solicitat să vorbesc despre Înaltpreasfinția sa, o fac cu mare sfială. Este cel mai sincer om pe care l-am întâlnit vreodată. Vorbea cu mare sinceritate despre subiecte pe care de multe ori noi le ocolim. Și când se întâmplă un astfel de lucru, inevitabil, fiind de față, te încearcă un sentiment de frustrare chiar. Un om ca Înaltpreasfinția sa poate avea foarte mulți dușmani stăpâniți de invidie, mult mai mulți

adoratori care privesc la pedestalul pe care a ajuns și se întreabă: Cum? Și prieteni? De multe ori m-am întrebat dacă Înaltpreasfințitul poate avea prieteni. Și am ajuns la concluzia că un om ca dumnealui este greu să-și găsească un prieten, pentru că este greu să găsească pe cineva care să-i semene.

Am zâmbit, oarecum complice, pentru că-mi imaginam că într-adevăr așa poate fi.

– De ce zâmbești?

– De ce? Pentru că oamenii de calitate nu prea mai au corespondent în lumea în care trăim.

– Din nefericire așa este.

După un moment de tăcere, părintele stareț a zâmbit și dumnealui. A venit rândul meu ca să-l întreb de ce.

– Pentru că mi-am amintit un alt lucru pe care Înaltul îl spunea. De fapt un sfat, și anume: ai grijă ce vorbești cu un scriitor, pentru că s-ar putea să te regăsești în operele lui.

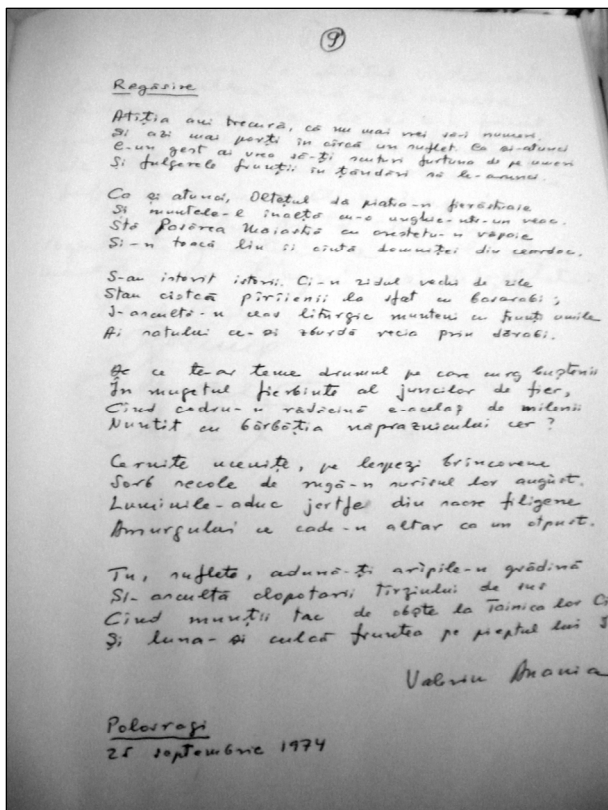
– E vreo aluzie?

– Nu, a spus zâmbind în continuare.

– Dacă nu este o aluzie, este o realitate, părinte stareț. Înaltul avea dreptate.

M-am retras la chilia unde eram cazată și primul lucru pe care l-am făcut a fost să citesc mai întâi pasajul tragicomic în care era vorba despre caprele lui Arghezi. Am răsfoit cartea și l-am găsit.

„... mă întrebam ce spectacol voi oferi eu Capitalei, în severa mea uniformă, dacă voi traversa din Mandravela până la Podul Basarab într-un asemenea vehicul, alături de vizitiu, și cu asemenea figurație în spatele meu... Momentul culminant al dramei a fost imbarcarea. Camionul era tras în fața casei, fratele meu, întârziat, se tot uita la ceas. Între timp, Paraschiva

Fotocopia poeziei „Regăsire“

CUPRINS

<i>Teama de a-l cunoaște / 5</i>
<i>Un alt Bartolomeu / 12</i>
<i>Ziua incredibilă / 20</i>
<i>Alte obstacole în drumul către Mitropolitul Bartolomeu / 27</i>
<i>Cu durere în suflet, dar cu zâmbetul pe buze / 33</i>
<i>Cuvinte de laudă pentru femei / 40</i>
<i>Neiertător cu păcatele grele / 48</i>
<i>Amintiri din închisoare / 54</i>
<i>Ceasuri de voroavă / 61</i>
<i>Întotdeauna ferm, întotdeauna demn / 68</i>
<i>Din tainele scrisului / 74</i>
<i>Alegerea de patriarh / 81</i>
<i>Un adevărat călugăr / 88</i>
<i>Ultimul telefon / 96</i>
<i>„Mitropolitul Bartolomeu ne-a părăsit“ / 104</i>
<i>Ultima noapte / 110</i>
<i>Povestea unei lucrări tainice (poezii nepublicate) / 117</i>
<i>Predici / 129</i>
<i>Anexe / 154</i>

